

Santoro and Son

Als ik in maart 1935 twintig word, komt ook mijn naam op de gevel. Ik ben de son, vanaf nu mede-eigenaar. Ik hou van het werk, en ik zou er nog meer van houden als ik de hele tijd alleen maar mocht knippen. Maar dat kan dus niet. Veel te graag willen de klanten weten wat ik denk van het weer, de buren, de match van afgelopen zaterdag.

Ik ben geen prater. Laat je maar leiden door wat ze je vertellen, zegt mijn vader. Alles kan en mag, alleen over politiek zwijgen wij. Als de klant niet zelf een gesprek begint, vraag naar zijn kinderen, als hij die niet heeft, heb het over zijn ouders. En begin tegen de Engelsen nooit over hun vrouwen. Als ze je vragen wat je van de hunne vindt, vertel je hun dat je alleen van Italiaanse vrouwen houdt. Dat klopt niet, zeg ik tegen mijn vader. Je hebt mij gehoord, zegt hij.

Als ik op een dag de vraag krijg hoe dat zit met mij en de liefde, zeg ik dan ook: Italiaanse vrouwen zijn de mooiste. Met een donkere blik kijkt de klant mij aan, en het scheelt niet veel of hij duwt de schaar uit mijn handen. For God's sake, wat heb ik verkeerd gezegd?

'Is dat wat je vindt,' zegt hij. Hij snuift. 'Waarom blijf je hier dan nog?'

Het is de eerste keer in al die tijd dat iemand mij die vraag stelt. De allereerste keer.

'Ik woon hier al twintig jaar,' zeg ik.

'Zo lang al.'

Hij laat het als een schande klinken. Een zweer die al ja-

ren in het lijf zit te kloppen. Een worm die zich een weg naar binnen vreet.

Ik zwijg en knip verder. Dat had hij blijkbaar niet verwacht.

'Dit heet hier trouwens Engeland,' zegt hij.

Verwonderd kijk ik hem aan in de spiegel.

'Niet Italianenland,' zegt hij.

Ik stop met knippen.

Er valt een stilte in de ruimte, zelfs mijn vaders schaar blijft in de lucht hangen. En opeens zit ik weer op de schoot van Miss en wordt mijn haar gewassen, aarrgh, dat luizenkind, en terwijl ik kijk naar de man voor me, denk ik: als ik wil knip ik zijn oor van zijn hoofd. En misschien deed ik het wel echt als mijn vader niet opeens naast mij staat. 'Er zijn ook Engelse kappers,' zegt hij zo rustig als alleen hij dat kan.

De man knikt, zwijgt. 'Als lachen ook al niet meer mag,' mompelt hij vervolgens.

'Wij zijn niet grappig,' zeg ik. Zijn twee oren knip ik eraf. En daarna sla ik hem tegen de muur. Ik zou dat allemaal kunnen. Met gemak.

Mijn vader geeft mij een duw. Kijkt mij vol aan in het gelaat, schudt zijn hoofd. Weet je wel hoe sterk ik ben, babbo, wil ik zeggen; ik weet het, zoon, zal hij antwoorden, en nú werken we verder.

Mijn vader en ik hebben geen woorden meer nodig om te weten wat we denken. En terwijl de geluiden in de ruimte zich weer hernemen alsof ze nooit gestopt zijn, buigen we ons over de klanten en we werken weer verder.

Maar ze stopten wel.

Die avond.

We staan voor het raam. In de verte vaart een boot over

The Canal, hij is helemaal verlicht. Iemand heeft duidelijk iets te vieren.

'Wat bezielde die man vandaag?'

'Het zijn moeilijke tijden voor veel mensen.' Mijn vader zucht diep. 'Glimlach als ze onzin verkopen, laat mij verder het woord maar doen. En 's avonds tellen we samen het geld dat ze bij ons achterlaten.'

'Italianenland, zei hij.'

Mijn vader schokt met zijn schouders. 'Wat moeten we doen, ons naturaliseren? Onze naam toch maar verengelsen? Het zijn mijn vaders handen die mij hebben leren knippen, het is mijn vaders hart dat mij de stiel heeft geleerd. Wij zijn Italianen met onze voeten in Engelse grond, Fredo, het is bovendien ons handelsmerk geworden. Verkozen ze the barber, dan bleven ze wel in hun eigen wijken. En stel. Stel dat er opeens toch een dringende reden is om Brits staatsburger te worden. Dan kan dat morgen nog.'

Zoals alles hier altijd ook morgen nog kan.